

BELLPUIG

ARTA

NOVIEMBRE 1978
N.º 30 - III EPOCA

Representantes de las publicaciones "Dijous" (Inca), "Felanitx", "Perlas y Cuevas" (Manacor), "Sóller", "Flor de Card" (San Lorenzo), "Círculo Cultural Sant Joan" y "Bellpuig" que el pasado 5 de Noviembre celebraron en Artá la "VI trobada de Premsa Forana", de la que ofrecemos cumplida información en nuestras páginas interiores.

TRADICIÓ I TRADICIONS

"Això sempre s'ha fet així" "Això ja és tradicional en aquest poble o regió que és faci així" "Amb tal senyor ho feiem així" "No puc creure en l'església perquè tot ho canvien".

Aquestes frases com moltes altres d'aquest tipus les escoltam sovien i en realitat el que suposam pot dur a una desorientació; per això voldriem en aquesta segona editorial nostra intentar donar un poquet de llum clarificadora.

Sens dubte el problema de fons que es planteja en aquestes frases és molt ample, impossible de tractar en un editorial; però això nosaltres només el tractarem des d'un punt de vista que creim fonamental. És l'aspecte de **TRADICIÓ I TRADICIONS** i la fidelitat que hi podem tenir.

En primer lloc hem de tenir en compte que una cosa és la Tradició i una altra són les tradicions que s'han donat històricament en la vida de l'església. La Tradició, com a transmissió de la Revelació Divina a l'església i per mitjà de l'església, no està ni pot estar en contradicció amb allò que ensenya la Bíblia. En aquest sentit el Concili Vaticà II afirma que "La Sagrada Tradició i la Sagrada Escriptura estan íntimament unides i complementades perquè sortint totes dues de la mateixa font, en certa manera es fonen i tenen tendència a un mateix fi".

Una altra cosa és quan es tracta de "tradicions", en el sentit de formes de comportament o de costums que ha assolit l'església durant la seva història. És clar que no totes aquestes tradicions són constitutives de la fe, ni són indispensables en la vida dels cristians. Més encara, es pot dir que no poques d'aquestes tradicions que són afegitons alienants a la fe i a vegades inclús contràries a la mateixa fe. Per exemple, el fet de que l'església s'haja convertit en una institució rica i senyorial és una cosa que només no té res a veure amb la fe, sinó que inclús la contradiu.

Per això resulta bastant acurat distingir entre **TRADICIONS CONFORMES A L'Es-**

criptura, **TRADICIONS AL MERGE** de l'Escriptura i **TRADICIONS CONTRÀRIES** a l'Escriptura.

Les primeres perteneixen certament a la tradició vertadera i s'han de mantenir i fomentar. Les segones, poden pertànyer a la tradició i es poden mantenir. Les darreres, és clar que s'han d'eliminar, quan abans ja que no pot existir contradicció entre la Paraula continguda a l'Escriptura i el contingut de la Tradició.

Hi ha algunes tradicions que es veu amb bastanta claretat a on pertànyen; n'hi ha d'altres que suposen un esforç de reflexió per veure fins a quin punt estan en consonància amb el missatge profund bíblic, o bé al marge, o bé en contradicció.

Hi ha algunes tradicions que es veu amb bastanta claretat a on pertànyen; n'hi ha d'altres que suposen un esforç de reflexió per veure fins a quin punt estan en consonància amb el missatge profund bíblic, o bé al marge, o bé en contradicció.

Per això convidam des d'aquí a fer un esforç als cristians d'Artà per saber destriar una de l'altra.

Sens dubte creim que la primera actitud que en aquest aspecte hem de tenir ha d'ésser una *assumpció del passat*, acceptant la nostra història carregada de bones voluntats i

d'interessos creats, de grandesa i pobresa, de sacrificis i esforços de molts i d'egoismes també, de gràcia i de pecat. Una història que no és totalment neta ni totalment bruta. L'assumim perquè, endemés d'altres raons, és la nostra; però no ens podem quedar amb ella. Seria molt trist viure només d'història: Seria, seria un símptoma de mort. Som persones i no moneies. No ens podem conformar en contemplar les realitats passades i repetir-les com fa el "cassette".

Una segona actitud seria l'*assumpció del present*. Estar molt oberts a la vida i a la realitat. I amb tot al que això comporta. Viure i conèixer la realitat en que ens trobam. La nostra i la del món en que vivim. I això amb tota la gamma de interinfluències que hi ha. (A nivell social, econòmic, polític, artístic, es a dir tot el que faci referència a l'home).

Es clar que la *fidelitat amb profunditat al passat* i la *fidelitat al present* ens ajudaran a crear futur. Que aquestes dues fidelitats sien trampolí de futur.

Dins aquest darrer aspecte hi posaríem unes qualitats que creim moltes vegades les tenim arraconades i que dona la impressió que les ens han volgut matar. I són: Imaginació, iniciativa, creativitat, alegria, audàcia, valentia, profundització, serietat inclús científica a l'hora dels nostres judicis i anàlisis, i molta d'esperança.

KAROL WOJTYLA, nou Papa

A les 18'19 del dilluns 16 d'Octubre, una gran "fumata Blanca" a la chimenea de la Capella Sixtina, anunciava una vegada més que l'Església Catòlica tenia un nou Papa. L'Arquebisbe de Cracòvia, Karol Wojtyla, es nomenat successor del papa Luciani en la seu de Pere i vol fer-ho amb el nom de Joan Pau II.

Les primeres reaccions davant aquesta notícia foren de gran sorpresa; en primer lloc, perquè el cardenal Wojtyla no estava inclòs dins les llistes de papables, que, molt tímidament havien confeccionat alguns medis de comunicació i en segon lloc perquè amb l'elecció de Joan Pau II s'havia romput una tradició de 455 anys en els quals la seu de Pere havia estat ocupada per Papes italians.

Però, qui és realment Joan Pau II? Vegem a continuació alguns trets importants de la seva biografia:

Karol Wojtyla va néixer el 18 de Maig de 1920 a Wadowice, arquebisbat de Cracòvia (Polònia); fill de pares treballadors, va atènyer els seus estudis de batxillerat amb el treball a unes prederes i més tard a una fàbrica de productes químics. Acabats els estudis de batxillerat entra al Seminari Major de Cracòvia a on estudia la filosofia i teologia. El 1 de novembre de 1946 es ordenat sacerdot i parteix cap a Roma per

estudiar i fer el doctorat en teologia.

El 4 de Juliol de 1958, Pius XII el nomena bisbe auxiliar de l'arquebisbe de Cracòvia, del qual serà successor el 13 de gener de 1964.

El 26 de Juliol del 67 es creat cardenal pel Papa Pau VI.

Resulta difícil amb aquest espai poder fer un anàlisi profund de la figura de Joan Pau II (supòs que hi haurà altres ocasions per fer-ho) però sí crec que podem anotar aquí una sèrie d'adjectius que ens poden ajudar a comprendre qui és el successor del Papa Luciani. Podem asenyalar els següents: *Jove* (solament té 58 anys), *Post-Conciliar* (tinguem present que jugà un paper molt important en el Concili Vaticà II), *Pastor* (ha lluitat fortament per la llibertat religiosa dins Polònia).

GUILLER

Portada: Foto Biel Palou

BELLPUIG
ORGANO DE LA MISERICORDIA DE LA TRINIDAD DE MONTE SEÑOR

REVISTA MENSUAL

N.º 30 - III EPOCA
NOVIEMBRE 1978

DIRECTOR:

Juan Servera Riera

CONSEJO DE REDACCION:

Miquel Morey, Antoni Gili,
Jaume Morey, Jaume Mayol,
Gabriel Palou, Serafi Guiscafrè,
Jaume Sureda, Catalina Th. Bonnín

REDACCION Y ADMINISTRACION:

Sant Salvador, 2
Teléfono 56 20 20
Artà

Imprenta Politécnica
Calle Troncoso, 3
Teléfono 21 26 60
Palma de Mallorca

Dep. Legal P. M. 57-1969

LA NOSTRA LLENGUA A LES ESCOLES

Després de mes de dues centúries d'una sistemàtica persecució contra la nostra llengua pairal, intensificada aquests quaranta anys darrers, per tal de destruir intencionadament el signe més viu de la nostra personalitat nacional, ara assistim joiosament al seu reconeixement oficial, al ser incorporada solemnement a l'ensenyament a Catalunya pel decret del 23 de Juny publicat al Bolletí Oficial de l'Estat.

Es arribada l'hora doncs, de que les autoritats i els organismes representatius de les nostres illes, i a darrera ells tota la part sana de l'opinió balear, reclamen al poder públic l'extensió a la nostra àrea lingüística de la concessió que conté aquell decret, que vengui a cloure a les illes, com ho ha fet a Catalunya, l'execrable període que inicià el decret de Nova Planta i que anul·là aquella malaurada deliberació del Consell de Castella que volia que el rei manàs "que en las escuelas de primeras letras y de Gramática no se permitan libros en lengua catalana, escribir ni hablar en ella dentro de las escuelas..." ordre que tan sumisament han anat complint, per desgràcia, tants de vasalls venals i tantes institucions docents de llavors ençà i fins als nostres dies.

El primer pas per recobrar la consciència de la nostra personalitat com a poble amb fesomia pròpia ha de sortir de les escoles, cèlula on fins ara s'ha desnaturalitzat la formació cultural i espiritual dels nostres infants. La paraula amorosida apresada en el si de la llar familiar, era transformada i capgirada en la ment de les tendres criatures al trobar-se amb aquesta enutjosa dualitat, que produïa en el seu esperit una tal confusió que arrossegaren ja per a sempre més. I així, poc a poc, el seu llenguatge es va descaracteritzar i surgeix en ells aquesta lamentable indiferència per les qüestions que afecten a la nostra terra i als seus valors més significats.

Per això cal anar recobrant l'influència que l'escola pot exercir sobre les novelles generacions, fent que aquesta més aviat ajudi a formar ciutadans conscients i decidits. I desde el moment que l'ensenyament de la nostra parla ha estat reconegut a les escoles catalanes, no hi ha cap raó perquè aquest reconeixement no pugui ésser també aplicat a les nostres illes, on aquella hi és tan viva i actual. Tots a la una hem de fer costat a la petició que ja ha endreçat al Consell General als organismes estatals, proporcionant-li el calor de la nostra adhesió perquè se senti assistit i apoïat pel poble que representa.

I a l'entretant, pertoca a la premsa il·lenca, a la diària i a la forana, una missió prou important: la de fer ambient i formar opinió a l'entorn de totes aquelles qüestions relacionades amb la propera autonomia i amb els conseqüents traspassos de serveis que aquella comporti. Començant per fer que la nostra llengua recobri a les escoles públiques i privades dels territoris balears i pitiusos el lloc que li correspon; denunciant i oposant-nos a la burda maniobra de darrera hora de traslladar a escoles peninsulars els mestres insulars ja preparats per ensenyar-la. I combatent amb criteri serè i equànim la campanya insidiosa que uns falsos mallorquinistes, emparant-se en una escafida política de campanar, intenta boicotejar les legítimes aspiracions dels pobles de l'arxipèlag, entossudint-se en rebutjar la catalanitat del nostre origen ètnic i del nostre parlar a l'atribuir gratuïtament a Catalunya unes imaginàries ambicions imperiales. Tasca honrosa però ingrata a la que, no obstant ens hem de lliurar amb il·lusió, conscients de que amb ella contribuïrem a despertar en moltes consciències adormides la noció de la nostra personalitat nacional.

(Editorial conjunta de la Premsa Forana)

RECEPTES DE SA COMARE

Ara ve Nadal... menjarem torrons...

Sa Comare no ignora que totes saben fer el millor perquè a cada casa hi hagi per ses festes bon condumi. Per tant no us en darà cap de recepte per a farcir s'indiot a rostir sa porcella. Però si us en darà una de ben pagesa per a fer que sa carn no resulti embafadora. Qui la vol que l'agafi... que es ben seva.

CARN EN POMA

Com sempre es pot fer servir qualsevol classe de carn però com sempre creu Sa Comare que lo millor es un bon pollastre camperol que ha espellat es maregall.

Una vegada trossejat s'enfarinola i es sofregeix fins que agafa coloret.

Dins una greixonera de test feta d'en Jeroni Murtó s'hi posa una poma tallada en quatre trossos amb clovella i tot.

Una tomàtiga. Una ceba (quatre trossos també) Un tassó de vi blanc sec. Sal i aigua. Quan bull s'hi afegeix sa carn i es fa bollir poc a poc. Sa frissó no és amiga de sa bona cuina. Glu... glu... glu... Fins que es ben cuit.

Es treu sa carn dins una palangana i sa poma, sa ceba i es tomàtigó es passa pel passapurés i la salsa que en surt s'espergeix per damunt sa carn. Si posen patatetes frites a cantonets.

Acompanyau-ho d'un vinet rossat de deu graus i bon bevent i ja hem contestareu.

MOLTS D'ANYS

esquits

Sa Comare es rebut enhorabones. Pels esquits passats. No i és trany. Quasi nigu en dona d'enhorabones. Reputes quin món. Si t'eres tot d'una ja hi són. Però si l'encertes quasi tots callen com a morts...

No ho diguerem tot.

Ara ses sabut que es consideren que quatre bancs per deu mil habitants són molts. I nosaltres en tenim vuit. I sols no som sis mil.

Perquè no parlarem de Sa Banca Marc... que fa feina. O no? .

Poc, cruu i rosegat de rata.

Això es Sa Constitució.

Pero senyors es s'única que tenim.

No es cosa de deixar-ho anar.

Crec que molt votareu que i SI!

Ben fet. Es que si votau que No vol dir tornar enrera. I això mai.

Ara a fer ses candidatures...

Tenc a veure si es partits tendran coneixement. Es ben necessari deixar-la anar a Sa Política per a fer un bon Ajuntament. Sa Política de partits d'Es Coll d'Artà a n'amunt. Però ací... "Consenso"...

No veleu tots el mateix...

Lo millor pel nostre poble...

Idò han de sortir es millors de cada partit. Que i punyetes! ni deu haver... o no?

Hi ha una bona tasca senyada.

Perquè entre lo que no es va fer perque sa superioritat no ho manava.

I lo que no es va fer perque hi havia altres feines... O una ma negra

dins s'Ajuntament com tothom diu...

Ses quedat un poble de lo més atrassat.

I no us repetiré el que falta perque tots ho sabeu millor que jo.

Pares i mestres es ben necessari

que poseu fil a l'agulla.

Aquesta joventut que va a escola

no distingeix el bé del mal.

Fan un robatori. A lo vist aquestes

senallotes que duen penjades

es per a posar-hi es producte

des robatori. Es necessari donar-los

ses coses clares. Robar es un delict.

Passa ja sa Gamberrada. I llavors

sa vergonya que pasa tant es qui les hi

troba com es lladre. Ala. Ala. Fora

tornar-hi. Vaja una cultura que donam...

Bons torrons i bon Nadal.

Bon any nou. Desitjos de Sa Comare.

Un Ajuntament nou. Escoles públiques.

Matadero, parc a Sant Salvador.

Casa de Cultura a Sa Central

Museu viu. Club Llevant també.

Un poble net. Que es jubili qui

tothom sap. I salut per a tots.

SA COMARE BENETA

PREMSA FORANA - VI TROBADA A ARTÀ

Tengué lloc a Artà, el diumenge dia 5 de novembre, la VI Trobada de Premsa Forana. Com les que abans s'havien fetes a Sineu, Manacor, Inca, Felanitx i Sóller, aquesta trobada dels representants de les publicacions periòdiques que se editen als distints pobles de Mallorca, ha sigut una passa més de cara a aconseguir aquest lloc que avui correspon a la Premsa dels Pobles per la seva directa incidència dins les respectives comunitats a les qui serveix i de les que és feel reflexe del seu viure de cada dia.

Aquesta Trobada a la que assistiren representants del "Sóller", "Perlas y Cuevas", "Dijous", "Flor de Card", "Círculo Cultural de Sant Joan" i "Bellpuig"; començà de bon matí amb la recepció a l'Ajuntament. El Batle, senyor Massanet, donà la benvinguda als assistents en breu parlament per tot seguit, mostrar-los les dependències de la Casa de la Vila, mereixent especial interès l'arxiu municipal i la pinacoteca.

Seguidament, i mentre els acompanyants aprofitaven per anar a visitar el Santuari de Sant Salvador i el Talaiot de Ses Païsses, els distints representants de les publicacions es reuniren per tractar els punts inclosos a l'ordre del dia. A aquesta reunió assistiren també, després de l'autorització que havien demanat, en plà d'observadors, dos membres del Gabinet de Premsa del Partit Comunista.

Entre els punts tractats i com el més important (sobre tot per el que ens afecta als artanencs) es va tractar el problema del tren i, en general, de les comunicacions interiors de l'Illa. Després d'una breu, però documentada exposició del tema per part de Gaspar Sabater, del "Dijous" d'Inca i redactor del "Diario de Mallorca", es passa tot seguit a discutir i traçar unes idees i opinions comuns que es reflexaran a l'editorial conjunta que tindrà cabuda a les planes d'aquesta Premsa i exposaran a l'opinió pública el sentir d'aquestes publicacions.

Per part del Cordinador s'informà als assistents de les distintes gestions realitzades. Així mateix s'acordà el recolçar la posició de l'emissora de Radio Popular de Mallorca, davant les reduccions de freqüències imposades per Madrid, en perjudici a l'emissora mallorquina.

La reunió de treball, que tingué una duració de dues hores i mitja, es va cloure després d'exposar i discutir distints punts d'ordre interior, acordant-se el celebrar la propera Trobada, la VII, a mitjant mes de desembre a Inca.

Tot seguit, els representants de P. F. i acompanyants, visitaren el Museu Regional d'Artà que les fou mostrat pel membre de la Junta del mateix, Mn. Antoni Gili.

A continuació, es dirigiren a l'Hotel Cuevas, de Canyamel a on dinaren, per seguidament i després de breus parlaments dels representants de les publicacions, visitar les coves d'Artà com acte final d'aquesta Trobada.

NOTA BIBLIOGRÀFICA

EL P. ANTONIO LLINÁS Y SU ENTORNO FAMILIAR

por ANTONI GILI FERRER

Separata del Boletín de la Societat Arqueològica Lul·liana,
Núms. 828-829, año 1978.
Palma de Mallorca.

Hemos recibido la separata del Boletín de la Sociedad Arqueológica Luliana en el que por nuestro estimado colaborador don Antonio Gili se hace un interesante y documentado estudio sobre la familia del P. Llinás.

Don Antonio Gili, en buena hora sea dicho, "no té aturall" en la investigación de nuestro pasado. Un día nos habla de la vieja propiedad artanense, otro de antiguos médicos, otro de pasados sacristanes, otro de viejos "glosadors", etc. etc. Todo para contribuir ejemplarmente al conocimiento de nuestra pequeña pero entrañable historia local.

Ahora se mete de nuevo con nuestro glorioso P. Llinás en una separata del Boletín de la Arqueológica. Se trata en este caso de una documentada introducción a la vida del venerable evangelizador artanense.

Nos da cuenta Mn. Gili en primer lugar de la época (siglo XVII) en que vivió su biografiado, época muy calamitosa por cierto, con sus constantes asesinatos —como ahora— con sus fascinerosos ("bandedjats") y con la terrible peste del año 1652.

Sigue después con el estudio de los familiares de nuestro Hijo Ilustre, empezando por los más remotos y terminando con sus padres y numerosos hermanos.

Seguidamente hace un análisis de la posición económica de la familia del P. Llinás que alguien había calificado de acomodada y que a juicio del Sr. Gili se trataría más bien de una familia pobre, aunque no miserable.

Y termina con la serie de actos celebrados en Madrid y en Artà con posterioridad a la muerte del biografiado: honras fúnebres, colocación del retrato que hay en el salón de sesiones del Ayuntamiento (año 1702) y dedicación de la plaza situada entre las calles de la Puresa y Pedra Plana de nuestra villa (año 1924).

Interesante fascículo este que comentamos, lleno de notas a pie de página. Despojado de estas notas eruditas y añadiendo algo sobre la obra del P. Llinás, bien podría servir este fascículo para que nuestros escolares conocieran al primero de nuestros Hijos Ilustres con el cual Artà tiene todavía pendiente la deuda de un merecido monumento.

J. S.

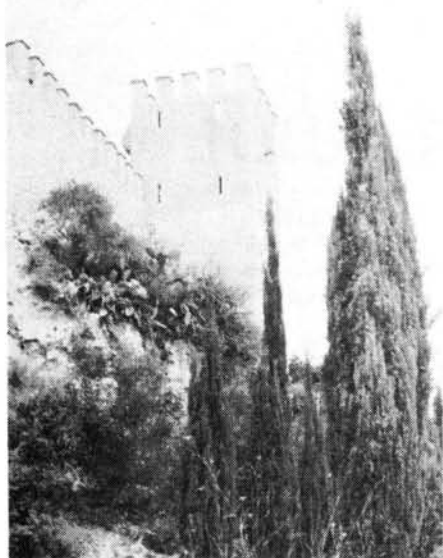

TRABAJOS DE FONTANERIA

Lavabos, bidets, waters, platos ducha y bañeras
ROCA y SANGRA. GRIFERIAS BUADES
y toda clase de grifería.
Tubos hierro y plomo.
Termos eléctricos y butano.

**JORGE
LLULL
RIERA**

Rafael Blanes, 53 - Teléfono 56 22 77 - Artà (Mallorca)

DEFICIENCIAS EN EL ALUMBRADO PUBLICO

Nos hacemos eco del mal estar reinante en la población por el deficiente funcionamiento de las farolas que se instalaron hace unos años en nuestras calles, y que fueron sufragadas mediante contribuciones especiales.

Se da la circunstancia de que estas deficiencias se vienen observando desde el mismo día de su instalación, agravándose más en las noches invernales y debido, probablemente, a las condiciones atmosféricas. En todo caso, lo cierto y seguro es que barrios enteros carecen absolutamente de iluminación, causando los consiguientes peligros y molestias a los afectados, que dicho sea de paso somos casi todos, y sin que por el momento se haya conseguido subsanar tales deficiencias (ignoramos si se ha intentado).

Si en su día se amenazó con recargos (que no tuvieron efecto por motivos que no vienen al caso) a los que en el plazo establecido no satisficieren dichas contribuciones para la instalación, preguntamos: ¿Quién carga ahora con la responsabilidad de su no funcionamiento?

LA FALTA DE ESCUELAS, EN LAS CORTES

En el Boletín Oficial de las Cortes número 156 del 5 de octubre último, se inserta la respuesta dada por el MEC al ruego del senador por Baleares Manuel Mora, sobre la falta de escuelas estatales en Artá. Tal respuesta, textualmente dice así:

"En el año 1975 fue suprimido el colegio nacional existente en Artá, por

carecer en aquellos momentos de suficientes alumnos a escolarizar. Las necesidades de escolarización en E.G.B. están cubiertas por la existencia de dos centros privados subvencionados al cien por cien, que tienen por tanto, que proporcionar enseñanza gratuita.

Ante la actual demanda por determinados sectores y grupos sociales de construir un centro estatal en dicha localidad, única en Mallorca que no posee un centro estatal, está propuesta la construcción de un centro de ocho unidades dentro de los planes actuales de construcciones escolares de este departamento". Queremos dejar constancia de que el senador Mora fue enterado del hecho de que en Artá no hay escuela estatal, el día de la presentación en nuestra villa de la Agrupación Local del PSOE, asegurando a los allí asistentes, como así ha sido, que se ocuparía con el máximo interés de este asunto.

SARASATE

Del 17 al 29 de Noviembre, Joan Sarasate ha expuesto sus últimas esculturas en hierro y acero inoxidable en la Galería "Es Cau", de Manacor. Como de costumbre, sus obras han sido muy bien acogidas tanto por la crítica como por el público visitante.

PERE PUJOL - GABRIEL ESTEVA Y J. BRU

COLECTIVA EN CALA RATJADA

En la Galería de Arte Serrano, de Cala Ratjada, y del 25 de noviembre al 19 de diciembre, estará abierta al público una muestra de estos tres artistas, consistente en esculturas, ceras y pasteles y óleos y mosaicos, respectivamente.

MAREJADILLA EN LA AGRUPACION LOCAL DEL PSOE

Como consecuencia de ciertas discrepancias surgidas entre algunos miembros de la Junta Local, ha dejado su cargo de Secretario de la misma, Antonio Quiles, quien ha renunciado, asimismo a su hipotética inclusión en las listas que para las elecciones municipales están ya perfilando.

PARTIT SOCIALISTA DE MALLORCA

Siguiendo con temas de política, parece ser que el PSI-PSM ofreció a la Agrupación Local del PSOE la posibilidad de redactar una lista conjunta con vistas a las elecciones municipales y con el fin presentarse unidos bajo una sola denominación de "Agrupació

NACIMIENTOS

- Día 12 de octubre. Antoni Vaquer Palomar, de Antonio y M.^a del Carmen. C. Amadeo, 28.
Día 16. Emma-Charlotte Sancho Kollmann, de Jaime y Regina C. Vicario Far, 8.
Día 6 de noviembre. M.ª Luz González Ramírez, de José y Encarnación. C. Era Veia, 11.
Día 14. Andrés Alba Troya, de Juan y Eugenia. C. S. Francisco, 16.
Día 17. Francisca Viejo Ferrer, de Salvador y Francisca. C. Bellpuig, 14.

MATRIMONIOS

- Día 9 de noviembre. Bartolomé Martí Bisbal con Magdalena María y Torres.
Día 11. Gabriel Torres Ginard con Juana Ana Ginard Alzina.
Día 11. Gaspar Caldentey Busquets con Catalina Mestre Brunet.
Día 18. Miguel Gili Morey con M.ª Carmen Lorenzo Rojo.

DEFUNCIONES

- Día 15 de octubre. Miguel Estela Ginard, a) Violí, casado de 84 años. C. Pontarró, 44.
Día 15. Jaime Ferragut Sureda, a) Faro, casado de 75 años. C. Sa Sorteta, 47.
Día 15. Catalina Massanet Ferrer, a) Clarita, casada, de 56 años. C. Blanquets, 12.
Día 16. Antonio Vives Feminías, a) Gurries, casado, de 80 años. C. Sant Francesc, 36.
Día 23. Pedro Massanet Alzamora, soltero, a) Cuní, de 63 años. C. Era Veia, 9.
Día 2 de noviembre. Jaime Santandreu Ginard a) Peix, casado, de 77 años. C. de Santa Margarita, 58.
Día 8. Miguel Genovard Estrany, a) Cunfit, casado de 61 años. C. Major, 2.
Día 8. Isabel Gayá Pastor, a) Monja, casada, de 87 años. C. Parres, 60.
Día 10. Francisca Lliteras Torres, a) Mos-tela, casada, de 71 años. C. R. Blanes, 48.
Día 20. Antonio Juan Oliver, a) Queca, viuda, de 90 años. C. General Goded, 17.
Día 24. Gabriel Fuster Forteza, a) Asdoro, sacerdote, de 69 años. C. Pedra Plana, 19.
Día 25. Andrés Genovart Estrany, a) Cunfit, viudo, de 64 años. C. S. Mateu, 18.
Día 25. Francisca Simonet Bosch, religiosa, de 60 años. C. La Caridad, 11.

Socialista d'Artà" u otra análoga. A todo ello no accedió la representación del PSOE.

Cristalería

Isleña

GRAL. GODED, 4
TELÉFONO 55 06 33
MANACOR

ESPEJOS, VIDRIOS Y CRISTALES
ACRISTALAMIENTOS EN GENERAL

Instalaciones
Eléctricas

Instalaciones
Sanitarias

Eléctrica ARTA - LUX

Venta de Electrodomésticos en general

Avenida Costa y Llobera, 34
Teléfono 562308

ARTÀ (Mallorca)

PERE FERRER PUJOL S'ESCUPTOR

Entre nosaltres, la gent, el coneix per En Perico Pataca. Es a dir; Crec que diguent solsament el patronímic, basta. "En Perico". Com escultor es firma "Pujol" i avui es conegut per tot arreu.

I és que si no bastàs, (i sobra) sa gran tasca de Sa Rondaia dos primers premis en sengles "Salones de Otoño" basten per a situar-lo a un lloc de privilegi dins el panorama de les arts plàstiques del nostre país.

En Perico nasqué durant el bieni negre, en temps de la segona República, l'any trenta quatre. D'una família humil tingué la seva infantesa tots els inconvenients generats d'una folla baralla civil que serví al capdavant per enriquir més als que ja ho eren i fer passar fam als demés.

Dins Artà, per devers els quaranta, no es feien ses llesques primes, es que no s'en feien de cap casta, tot i essent Mallorca del bandol guanyador (?).

En Perico anava a escola a n'aquesta època i sovint havia de deixar les aules en temps de messes per anar a collir ametles, olives o garroves. Dibuix, ni veure'l. En tot cas els seus ulls observadors s'omplien del paisatge tot canviant dels nostre pla i muntanya. I pintura fou el paisatge i la seva contemplació que el feu nèixer l'esperit observador i aquest amor no prou dissimulat per les coses camperoles i tot que té saba i relació amb l'agre de la terra.

Les terracuites d'en Perico són, com ha dit Antoni Mus, "actes notariais d'un temps que ens fuig d'entre les mans". Idó per escriure-les a les actes es necessaria a més de la paciència la mirada punyenta que calí a primera vista. Aquesta es creïm una de les grans virtuts del nostre entrevistat.

En Perico pareix aixut, Però molt endins, prop de la profunda intimitat que constitueix l'essència de la seva personalitat, un llac de ternura reposa inimmòbil, aflorant només quan el tracte humà li permet i quan els seus dits palpen el fang creant noves matitzacions d'actituds vitals, o les seves mans extreuen de dintre el roc l'obra ben feta incapaç de produir-se si mancàs aquella ternura i aquesta sensibilitat.

No basta l'estudi. Es el mateix que hagués o no tingut contacte amb altres escultors i mestres de les formes. La suprema mestria vé de les profundes capes fisiològiques a on l'escoles els sentiments que qualque dia sortiran a llum de les més diversa manera segons la sensibilitat de qui es tracti.

En el nostre cas, moldejant tot un món real que si se ens esmuny d'entre les mans feia més necessari que mai aquest notari de que ens parlava Antoni Mus, per a deixar acta d'una Mallorca que ens prenen, que ens estafen, o que tal volta hem venuda per un plat de lleties.

Jo record encara, haver-los vist passar pels malplans carrers de la Vila a n'aquests conradors cansats a l'horabaixa, posta de sol estirant les regnes del mul que just just pot caminar, rebenat de la llaurada. A aquestes gentils pageses, o als vells asseguts, assejats de mosques. A aquella dona que fent "pipi" a vora el marge mirant enlaire amb cara satisfeta. Tot un món que ho esperava tot del cel, el sol, la pluja, les palmes, els arbres fruites i els animals domèstics. Que menjava carn d'erissó, rosegons i figues seques.

Mallorca era pobra, pero autèntica i no havia estat violada per tones de "portland" que l'han esterilitzada i convertida en la cambra de bany, el femer de tota Europa que ve a embrutar l'entorn i a dur-s'en els garballons i les oliveres.

Doncs un home que és capaç de suggerir, fent-ho sentir a tot això, és més que un escultor. Es part important de l'ànima colectiva d'un poble que ha hagut de sofrir les humiliacions que gent que no l'estima ni el coneix li han imposades.

—Perico... ¿Nasqueres?
—Ja ho has dit. Vint i nou de Desembre.
—De petit amb qui anares a escola?

—A Ca's Frares amb el Pare Mojer, el Pare Oliver i el Pare Verger. Abans però havia anat a Ca's Monjes en Sor Caterina a L'esglesia.

—De dibuix...?

—Res. Ja saps la classe d'ensenyança que es feia. Jo així mateix pintava coses.

—¿Com te va començar s'interés per s'escultura?

—Deu fer dasset o devuit anys. Vàrem organitzar un grup de companys amb na Victòria Andreu a la que dec molt per l'afició i técnica que ens va infondre. En Joan Mesquida, N'Esteve. Abans però de tot això feia coses tot sol a dins camava. Coses per jo. No per dar-les a conèixer a nigu...
—¿Hi ha que tu sàpigues cap antecedit familiar?

—No. No vé d'herència.
—Dins l'escultura parlem-ne d'aquesta preferència teva per les coses populars.

—Es el que més conec. Sempre m'ha estirat aqueixa idea de plasmar aquestes actituds de persones que ja desapareixen.

—¿Penses Perico que ens fuig tota una època amb aqueixes persones?

—Jo crec que sí. Es com una nostalgia, una enyorança d'una Mallorca que coneixia i estimava. Una Mallorca que enyor abans encara de fugir-nos a passes de gegant.

—¿Creus que hi ha cap possibilitat d'aturar-ho?

—No. Es una cosa que ja no té remei. S'invasió turística se'n ho ha emportat tot.

—La gent té mes doblers ara però creus que realment viu millor...?

—Crec que es viu millor no es tenir més doblers. Es sencillament saber viure. Es diners no m'han fet mai feliç. Aquella pau d'aquell temps l'he anyorada molt.

—¿Tens records tú d'allò?

CATALINA TH. BONNIN
GRADUADO SOCIAL COLEGIADO

ASESORIA LABORAL
SEGURIDAD SOCIAL
SEGUROS EN GENERAL

C. Quatre Cantons, 5 - Tel. 56 20 22
ART A (Balears)

ELECTRODOMESTICOS

RADIO Y TELEVISION

COMERCIAL

SANSALONI

Bicicletas - Velomotores - Motos y Motores Riego
Objeto regalo y Jugueteria

Calle Recta, 2 - Teléfono 56 22 93

ART A (Mallorca)

—Jo he viscut la Mallorca pobra. Pens que no valia la pena haver-la venuda per un plat de lleties. Sé que ses comoditats d'avui en dia son molt bones però que vols que te digui...

—Parlem-ne de Sa rondaia...

—Una idea que me vingué poc a poc. Fent unes carettes pel meus nebots. Sa rateta i es Llop. Vaig pensar després en tota la vastetat d'aquest món i l'idea me va atreure. Vaig començar per lo més conegut de ses Rondaies... N'Estel d'or... Es nas de dos pams... I he anat fent. A qualcun el jubila... tal com passa a sa vida... i sempre en pens de nous.

—¿Vares esser llegidor de Mossèn Alcover o per millor dit d'En Jordi d'Es Recó?

—Un dels poc toms que hi havia publicat el vaig poder llegir. Després vaig anar ampliant coneixements. També en vaig sentir moltes contades de viva veu per velles del meu poble. He pasades vel·lades en dones que en contaven una rera s'altra mentra feien feina de palma. Llatre i senelletes...

—Es curiós...?

—Tothom escoltava en gran atenció.

—Doncs ara Perico nigú no escolta. La gent no en fa cas de la paraula. Tal volta sia una de les característiques més acusades del temps nous. Nigú sap escoltar. Sa paraula ha perdut el seu carisme i necessita anar acompanyada d'imatges. Sap que en fot de coses sa televisió. Tal volta per això per la costum de l'imatge, les teves terracuites ens diguin molt més coses de cada vegada que les contemplam.

—Pot ésser.

—Ara podem parlar des Salon... Crec que el primer any no te varen admetre s'obra?

—Així és. I quasi n'estic content. Ara que ho veig i tenc experiència crec que no fou cap injustícia. L'any següent le me varen admetre. Era una maternitat.

—Si ho record. Molta de gent deia que mereixia el primer premi...

—S'any següent vaig tenir per primera vegada sa primera medalla d'escultura l'any setanta sis. L'any

passat no vaig poder concursar i enguany m'han tornat donar la primera.

—¿I ara en el Ciutat de Palma?

—Així és.

—En Perico es situa així a un primeríssim lloc no solsament dins la nostra comarca mestost dins la nostra Illa. Perico parlem una mica de les teves motivacions com artista.

—Estèticament tal volta la forma de vestir d'aquesta gent que plasm. Espiritualment la nostàlgia i enyorança d'un país que acaba. Humanament la sinceritat d'aquest món a on les coses eren més clares i sinceres. La melangia que ompl una vida resignada, conscient del seu destí i que si qualche vegada es presa de la depressió l'endemà veus que no hi havia motius per tant perquè un nou dia il·lumina el caminó.

—No obstant les teves figures tenen més bé una alegria interior, un punt de socarroneria asolejada... i ja m'entens...

—Respiren un aire autèntic que jo trat de reflexar...

—¿Cap a on creus que va el món?

—Jo crec que es mateix temps va bé. Es molt difícil ara sebre si això

—Hi és, però la toler. No hem de demanar que tothom estigui preparat per a comprendre. Ara be també és bona la Capital. Aquí hi venc un pic per semana per veure coses. o cada quinze dies.

—Pero vaja tu no estàs influenciat...?

—Crec que no. Tenc poc tractes amb escultors. Ni conec cap estudi d'escultor.

—La solitud...?

—M'agrada. Ara bé veig la necessitat d'una companyia per la vida. Es fa necessari es torbar-le. Ara bé hi ha circumstàncies...

I els ulls d'en Perico Pujol s'aigolen fitorant dintre el record i mirant cap a un pervindre. En Perico és una sensibilitat, és un niu de ternura que quasi nigú compren perquè ell es cuida de amagar-ho baix d'un posat adust i d'un geni pronte. Per el que ell no demostra no fan les seves figures, plenes d'una vida tranquil·la i casolana, molt prop de la sabiduria clàssica, amb serenor a la falç i llampejar del batec del cor animat pel l'humanisme.

Un humanisme fet de alegries i desenganys però que tota la buidor del món que les enrevolta no pot esborrar.

SERAFI GUISCAFRE

donarà bon resultat. Tenc fe en l'home. Des de que el món és món sempre ha anat progressant. No tendria sentit ara retirar-li la confiança. Ara ja saps que cada homo és un món. A mi no me parles de modernismes ni avenços. A mi donem tranquil·litat i res més.

—Artà es un bon poble per això?

—Per jo és un poble ideal. Per jo i per qualsevol artista.

—No hi ha una mica d'incomprensió entre la gent.

HIDRORADIESIESIA

AGRUPACION DE RADIESIESISTAS E INGENIERIA

Estudios radiestésicos de aguas subterráneas, garantizando el caudal
ESTUDIOS GEOLOGICOS, GEOTECNICOS E HIDROGEOLOGICOS
ESTUDIOS RADIESIESICOS DE ONDAS NOCIVAS.

Defienda su organismo de las nefastas ondas nocivas.

Toda consulta que desee hacer será completamente gratuita dirijase por escrito a HIDRORADIESIESIA.

Director hidroradiesiesista: D. Miguel Morey. C/. Pontarró, 33. Artá (Mallorca)

Ja heu tornat, Pare Ginard?

Dos anys ha fet, aquest mes d'Octubre, que vos n'anareu de la nostra rotllada, P. Ginard, als 76 anys... Quin homo! De qualsevol cosa, saber-ne el nom! De moltes coses, saber-ne denominacions diverses! Quina somada ens deixàreu! Aquí els 4 toms del CANCONER, per virtut dels quals podem ballar al so de prop de 20.000 gloses; aquí els CROQUIS ARTANENCs, honra i poesia d'Artà; aquí els vostres articles i estudis, apareguts sobretot al franciscà "Heraldo de Cristo"; aquí els vostres poemes d'àtica perfecció, dels quals Pollença —des d'on això escric— se n'ha fet seu el deliciós ESTIUEIG, fresquíssima descripció del bull agostenc de cales i pins i mar i barques i gent... La mos hem apropiada, perquè a Pollença foren premiades aquestes magnífiques estrofes, als nostros Primers Jocs Florals, l'any 65. Vetaquí el final de la peça:

*Les ones són un camp tot joc i espira,
i en aquest camp no hi ha ni "teu" ni "meu"...
un vent de llibertat aquí transpira,
perquè la mar és de tots, igual que Déu.*

Poc us vaig tractar, P. Ginard. Tan sols ocasionalment. Però me'n record de vós i de la vostra parla espontània, dels vostros sermons casolans. Us record un any al Puig de Pollença per la romeria de Pàscua. No sé ara an a què venia, ni com ho fereu venir bé que,

dreçant-vos cap al devot auditori, amollaveu en ple sermó:

—Hi ha aquí qualcú de Menorca? Perquè heu de saber que els veïns menorquins diuen de noltros: "Mallorca, terra porca"...

Allà mateix, dins l'hosteria del Santuari, acomodat a la "sala bona" (o Capítular), fent temps abans de dinar, ens parlaveu de la vostra admiració per Llorenç Riber, mort feia ja un grapat d'anys. Llavors vaig sentir per primera vegada l'expressió "milionari del llenguatge", referit a Mn. Riber. I ho deieu vós, P. Ginard, que, ben pensat i ben comptat, teniu més milions de mots encara que l'elegant i florit acadèmic campaneter. "Milionari del llenguatge", aquesta mena de riquesa que a mi particularment tant m'atreu... "Milionari del llenguatge", divisa —utopia! — que tantes vegades propòs als meus alumnes, en una escola com la d'avui tan mancada de recursos d'expressivitat...

Riber-Ginard, Ginard-Riber: de fet els CROQUIS ARTANENCs són pluja d'imatges i belleses un poc dins l'aire i estil de "La minyonia d'un infant orat", el llibret auri de la prosa poètica mallorquina.

Us record també, P. Ginard, a Cala Murta, assidu de la Diada de la Mare-de-Déu de Formentor, l'anyal fogatera que ve encenent des de fa temps D. Ignaci Rotger i Villalonga, pels voltants del 16 d'Octubre, aniversari de la mort de Costa i Llobera. (Enguany hem celebrat la 45 "Diada" i el 56 "Aniversari"). Allà vaig sentir predicar el P. Ginard, durant l'Ofici a l'Oratori, teixint una de les acuradíssimes homilies mariano-costailloberianes, com és costum en aquell lloc de poetes i de devots de la poesia. Ereu minuciós, primcernut: els vostres paragrafs lentíssims, mastegats com faria un llaminer, els interrompieu seguit, seguit, per regular pàgines amunt, cap a una aclaració o afegitó. Déu meu, si s'embulla o n'hi cau cap de quartilla...! Però vós, seré i tranquil, infant franciscà, amb les ulleretes-de-mirar-aprop damunt la capció del nas... I després, al recital vora el monument, o a la clastra de les Cases, durant l'àpat, us asseurieus entaulant miques de folklore o filologia, com correspon a un sempitern, inlassable escorcollador de l'ànima del poble; com era propi d'un emmagatzemador com vós... I vengà fer preguntes al P. Ginard!

Reproducció de l'oli del P. Rafel Ginard Bauçà, col·locat a una sala de l'Ajuntament de Sant Joan.

I el P. Ginard arxiu de saviesa i agudesia. El P. Ginard, posat candorós, bondadós, amb el petit ris de cabells caigut sobre el front... El P. Ginard, viu retrat de framenor...

El prec m'estalla fervent. No a mi sol, sinó a molts: que es publiqui el "P. Ginard". Que es publiqui tot junt. Proses i versos, escampats ja o inèdits. Feis-ho, propiciat-ho des del Cel, P. Ginard: no va contra la pobresa i humilitat franciscana; és un gran servei a les lletres mallorquines. Hi ha qui es podria responsabilitzar d'aquestes replegues. Dos en conec. Almenys: mestre Miquel Gayà i Sijar, el poeta i crític de Sant Joan, la vostra Vila nadiua, P. Ginard; i el caríssim vostre Fra Miquel Colom, germà d'ordre, poeta i lul·lista que Déu ens conservi. I tu, Artà, cura de reeditar els "CROQUIS". Es podria, s'haurien d'afegir-hi il·lustracions: es presta, ho demana el tex. Oh, quina poesia plàstica! Oh, quin profit de la pedagogia audio-visual!

Adéu, P. Ginard! Adéu, mes d'Octubre que ets tomba de tres personalitats de les nostres lletres: tres sotanes lletrudes, tres esperits amb molts de lligams, tres estalons, tres figures del nostre "Mester de Clerecia":

—Mn. Miquel Costa i Llobera, que morí el 16-X-1922.

—Mn. Llorenç Riber i Campins, que finia l'11-X-1958.

—i Fra Rafel Ginard i Bauçà, que s'envolà el 15-X-1976

Poètica tomba, mes d'Octubre.

BERNAT CIFRE

Lois

JEANS & JACKETS

LO MAS AVANZADO
EN LA MODA
DE PRENDAS TEJANAS

DISTRIBUIDOR EXCLUSIVO:

VICENS, S. A

Calle A. Blanes, 42
Teléfono 56 22 19
ARTA

(frente Sindicato)

Comunica a sus clientes y amigos que dispone de un extenso surtido en vestidos de primavera-verano PRE-MAMA y vestidos bautizo, canastillas, cunas y colchas RECIENTE NACIDO

Saneamiento y Calefacción - Carpintería Metálica

Tels.: Taller 562056
Particular 562260

SANIMETAL

EXPOSICIÓN
Y
VENTA

TALLER
Y
ALMACÉN

Costa y Llobera, s.n. ARTÀ (Mallorca) C/. Abrevadero, 7

crónica

deportiva

Primera Regional Preferente

Cultural 2 - Artá 2 (Riera)
Artá 1 - Collerense 0 (Arqués)
Sóller 0 - Artá 0
Artá 1 - Felanitx 0 (Durán)
Murense 4 - Artá 2 (Durán y Diego)
Artá 1 - Porreras 0 (Riera)

Juveniles

Artá 2 - San Juan 1 (Genovart, Riera)
Porreras 5 - Artá 1 (Riera)
Artá 3 - Consell 1 (Ríos 2, Genovart)
Artá 3 - Alquería 0 (Ríos 2, Riera)
Sallista 1 - Artá 1 (Genovart)
Artá 4 - Mariense 1 (Riera 2, Genovart, Ríos)

Aficionados

Artá 1 - Escolar 0 (Rosselló)
Constancia 0 - Artá 2 (Nestor, Rosselló)
Artá 1 - Poblense 2 (Sancho)
Cide 4 - Artá 0
Artá 1 - Algaida 1 (Sancho)
Duransa 0 - Artá 1 (Artigues)

En estos últimos partidos en que se ha debido enfrentarse a los considerados "gallitos" de la preferente, nuestra media ha ido evolucionando bastante bien, gracias a la mejora de rendimiento, en general y de Llaneras, que en estos últimos partidos (Felanitx, Muro y Porreras), ha jugado como lo venía haciendo en la campaña en que se ascendió a Preferente, pero, siempre hay un pero es que la preparación física de los jugadores es francamente mala, más diríamos completamente PESIMA... En los partidos nos sobra el último tercio, no hay ningún jugador (salvando excepciones) que pueda resistir y así vemos que durante estos primeros tercios el equipo va carburando, la ligando jugadas pero después casi nos va el Taquicardio, pues se juega sin ton ni son y sin ligar jugadas, las botas pesan y no pueden ni con las camisetas. Si no, recordemos, la media hora de los partidos frente al Cultural (le vencíamos por dos a cero y nos empataron gracias a la actuación de Gost en los postreros minutos). Al Collerense (en los últimos minutos estuvimos a su merced, y menos mal que no adivinaron la puerta, pues tuvieron más ocasiones que nosotros). El Felanitx (con arbitraje discutido, pero aparte de ello los veinte minutos postreros fueron de una total debacle local). En Muro (campo en que no volveremos a tener más ocasiones propicias para vencer y que no se logró debido a algún fallo defensivo, meta incluido, y sobre todo a este pobre aspecto físico que vamos demostrando ya que nuestro contraataque en este partido jugó espléndidamente) y finalmente frente al Porreras (que minutos finales más inciertos, y ¿Por qué? Pues nuestro "Físico" que no daba la talla que se debía haber tenido para sentenciar un partido que en muchos momentos podíamos haber-

lo hecho, pero la actuación de Miralles el cancerbero visitante lo paró casi todo).

La verdad también hay que decirlo es que el equipo juega en estos digamos 60 minutos que puede, a un ritmo vivo, con bastantes aciertos en todas las líneas (que sólo son fijas, y miremos en que partido estamos, la defensa y delantera; pues la media es demasiado variable y a fruto ¿de qué tantas variaciones? y sobre todo con clase para doblegar a cualquier rival cosa que con susto y todo, hasta el momento se ha venido haciendo y se está situado en óptimas posiciones y garantías de estarlo si se amarran los puntos de casa. En donde hasta el momento y con seis partidos hemos marcado 13 goles y nos han marcado 2 (El Algaida y Ses Salines), en campo contrario nuestro balance es: 5 goles marcados y 9 encajados, habiendo conseguido tres empates. Por lo que se deduce fácilmente que la mejor línea es la de cobertura y prueba de ello es que en el trofeo de la regularidad, marchan en cabeza Gost, Mesquida, M. Ferrer, López y A. Ferrer.

En la delantera, viene ocurriendo que hay demasiado virtuoso y que cada cual se ve capacitado para poder decidir el partido por su cuenta y a tenor de ello se juega en demasiadas individualidades, olvidando al compañero de juego y de equipo. Creo que el mister debería inculcar a estos tres delanteros del Artá el acierto que tendrían si se ayudaban más, si quisiesen sacrificar en aras del que tenga mejor oportunidad y "Chance" dejando las tablas de regularidad individual y buscando las de regularidad del equipo, pues es la línea más floja de rendimiento ya que su índice goleador es bajísimo a pesar de que sea la línea que se ha reforzado más de la pasada campaña en la cual se conseguían muchos más goles que en la actual.

Los aficionados están teniendo unas actuaciones algo irregulares debido sin duda a que el que hacía de entrenador-jugador no podía ver desde dentro los fallos que le venían ocurriendo al equipo, pero es verdad que en los últimos partidos ha tenido varias bajas (Serafín, Jaume, etc.) que venían jugando normalmente y que en los partidos cruciales frente al Poblense y frente al Cide tuvo que prescindir de ellos. Si bien el equipo posee figuras es debido más que nada en que a efectos futbolísticos se le quiere comparar al primer equipo, pero en la hora de las vicisitudes, de los contactos y de las enseñanzas futbolísticas se les viene desechando por gran mayoría de dirigentes que sólo piensan en el resultado del equipo, pero que poquísimas veces se les ve un gesto de distinción hacia ellos.

Los juveniles, después del serio revés infligido por el Porreras, parece que ha sentado cabeza y en nuestro campo está cosechando buenos triunfos, triunfos sin paliativos por resultados buenos (16 goles en 5 partidos) y en campo contrario tras el empate logrado en Sallista (líder del grupo), parece que cogerán onda y lograrán aumentar su cuenta de positivos, pues el equipo juega bien y quizás le falta el coraje

necesario y la confianza de saber ganar. La verdad es que juegan bien y hay buenos jugadores. Destaquemos sin lugar a dudas la actuación que vienen haciendo Rayó y Riera. Quizás la línea más incierta sea la defensiva, al menos en los primeros partidos, pero ahora va serenándose y jugando mejor y más acertadamente.

AVANCE

Infantiles

Villafranca 5 - Avance 0
Avance 4 - Escolar 1
Olimpic 14 - Avance 0
Avance 4 - Algaida 1
Montuiri 3 - Avance 2
Amistoso: Avance 10 - S. Carrió 0

Alevines

Avance 0 - Olimpic 5
Atco. Manacor 3 - Avance 0
Avance 3 - Serverense 1
S'Arraval 0 - Avance 4
Avance 4 - Santanyí 1
Villafranca 1 - Avance 1

Dos contrastes bien definidos en ambos equipos, mientras los infantiles están muy irregulares, los alevines después de estar como quien dice dos años sin obtener resultados positivos, he aquí que de la mano de Moll, se ha logrado salir invicto en 4 confrontaciones seguidas y con resultados bastante elocuentes y muy interesantes que han dado una gran moral al equipo de chavales que van ejecutando las órdenes dadas y juegan con cierto aire de equipo y saben lo que tienen que hacer poniendo el ardor que les faltaba para cosechar los éxitos que hasta ahora vienen sucediendo.

Pero los infantiles se han visto desbordados, principalmente por dos causas, a cual más importante, la 1.ª, la actuación del portero que ha sido francamente mala y el mal comienzo de temporada frente a un equipo que se le podía haber vencido, pero que la mala actuación del cancerbero fue fatal, carcomiendo la moral de los demás que han bajado notablemente su rendimiento.

EXCAVACIONES Y DESMONTES

Miguel y Mateo Morey

Calle Vilanova, 27
Teléfono 56 20 85
ARTA

Un "Pinus Ceciliae" a la comarca d'Artà

A la bona memòria de D. Llorenç Garcias a) Pujamunt, pel seu amor desinteressat al recull de la nostra flora.

No diré res nou si afirm que el pi que més abunda a Mallorca és el "Pinus halepensis", que es troba per tot arreu, des del torrent més profund a l'alta muntanya llepant els mil metres d'altura, pi que possiblement inspirà les famoses estrofes a Mn. Costa. Tampoc és desconeguda a Mallorca la presència del "Pinus pinea", el pi ver de la poesia de M.ª Antònia Salvà, més rar i localitzat i tal vegada introduït per l'home. Però pot ésser encara una nova per a molta gent saber que, devers 1964, dos excel·lents botànics mallorquins, Antoni Llorens i el seu fill Leonard, descobriren un pi novell per a la ciència, incorporant així un element més a la llista dels endemismes vegetals de l'Illa. El lloc del descobriment fou So n'Albertí, a la Marina de Llucmajor, i són vuit els exemplars que formen la colònia. El nou pi fou batejat pels seus descobridors amb el nom de "Pinus ceciliae", però no el donaren a conèixer fins a l'any 1972, publicant-ne un article al Bolletí de la Societat d'Història Natural. Amb posterioritat a la data del descobriment en trobaren altres colònies als següents llocs: Sa Bassa Plana (un exemplar), Sa Talaia d'En Guixa

(tres exemplars) i So'n Verí (un exemplar), totes dins el terme de Llucmajor.

Ignorant tot això, a finals de 1976, vaig veure un pi a un lloc anomenat Ets Olors, dins el terme d'Artà, que em cridà fortament l'atenció, doncs més que de pi tenia l'aspecte de xiprer. Tal volta m'hauria fuit de la memòria si no hagués sortit a la llum el llibre d'Antoni Bonner sobre "Les plantes de les Balears" que parla d'aquest pi.

Inmediatament d'haver-lo llegit vaig tornar visitar el pi, observant que un altre exemplar dels voltants presentava certa tendència a adquirir les seves característiques.

Vaig comunicar les meves observacions a Bonner i als Llorens, i amb aquests darrers anàrem a visitar-lo, acompanyats de Ramon Rosselló i Francesc Llompard. El resultat de la visita no fou una decepció, sinó l'entusiasme de poder comptar amb un nou exemplar de "Pinus ceciliae", que allarga amb més de cinquanta quilòmetres la seva, fins ara reduïda, àrea de distribució.

Segons els esmentats botànics aquest pi és l'exemplar més bell de la seva espècie. Es alt, pot ser d'uns vuit metres, i les primeres branques parteixen del mateix sòl, trobant-se l'arbre en un estat totalment natural. Presenta les mateixes característiques que els de Llucmajor: és dret i elegant, una conífera perfecta amb aspecte de xiprer, amb les branques que creixen sempre verticals i molt acostades al tronc. A l'arribar a més de la meitat de la seva altura l'ull mestre s'entreforça, propensió pròpia d'aquests pins. Es diferencien també pels brancons que són més escassos que els del pi comú i fullosos només a les extremitats donant a les branquetes un aspecte de coa de lleó. Diferències microscòpiques de les fulles es poden apreciar amb un tacte fi. Les pinyes són generalment més ovalades, a vegades amb diàmetres longitudinals i transversals sensiblement iguals, i els pinyons tenen les aletes més amples que el pi comú, a vegades pareixen pentagonals. Són molt propensos a la hibridació. Tal vegada només un u per cent dels pinyons que germinen pertany a un individu pur.

No es coneix el nom vulgar d'aquests pins si és que en tenen. Pot ser si en tenien ja s'ha perdut. De totes

D. GABRIEL FUSTER, RECTOR DE SA COLÒNIA, HA MORT

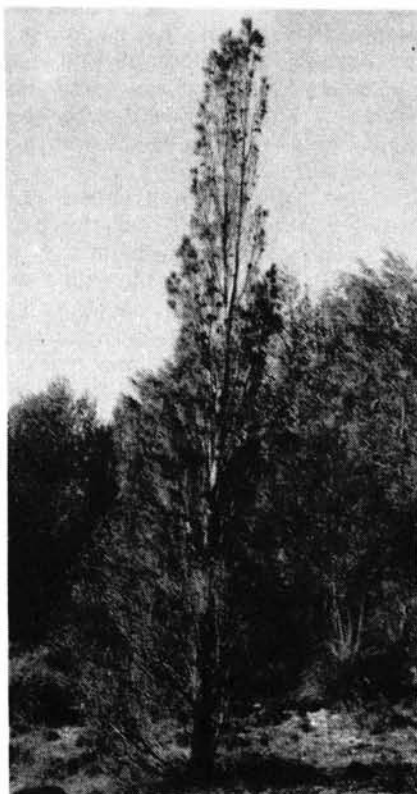
La fotografia presa dia 5 de novembre representa D. Gabriel completament bo i sà. Sis dies després cauria greument malalt d'una malaltia que el duria a la mort, dia 24 del mateix mes. En el pròxim número de "Bellpuig", evocarem aquest trist esdeveniment.

formes he de fer constar que a manco de dos quilòmetres en línia recta d'aquest pi hi ha un puig anomenat Puig des Pins Campaners, que podria representar la fossilització toponímica del nom que els nostre avis donaven a aquests arbres. Si això es pogués comprovar significaria que ells ja es temeren dels trets principals que particularitzaren aquests pins endèmics, que ara amb el pi d'Ets Olors sumen catorze els que coneixem.

No cal dir que ens inclinam per a la conservació d'aquests pins, una de les coníferes més rares d'Europa, orgull de la nostra flora, el futur dels quals depèn més de l'actuació respectuosa nostra que de les seves facultats per a sobreviure. Agraïríem qualsevol notícia que ens pogués fer conèixer més exemplars d'aquesta espècie.

Volem manifestar el nostra agraïment a Doña M.ª Ignàsia Morell Font d'Ets Olors que tant d'interès ha demostrat per a la seva conservació i a l'amo En Toni Carrió a) Cuní que ens ha dit que coneix el pi des de 21 anys ençà i que sempre l'ha vist talment.

COSME AGUILÓ

Muebles BAUZÁ

DAMIAN BAUZÁ

Fábrica:
C/ Bajo Riera, 10 y 12 MANACOR (Mallorca)

Exposiciones:
C/ Gral. Franco, 26
Teléfono 55 03 50
C/ 18 de Julio, 13
Teléfono 55 05 23

**ELECTRODOMESTICOS
OBJETO REGALO**

**SANEAMIENTO
CALEFACCION**

 COMERCIAL CANTÓ

EXPOSICION Y VENTA:
Calle Méndez Núñez, 38
(Plaza de los Pinos)
Teléfono 56 32 38
CALA RATJADA

ALMACEN Y TALLER:
Calle Costa y Llobera, 25
Teléfono 56 20 58
ARTA